

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Högerideologi utan stöd för högerpolitik

Rapeli, Lauri

Published in:
Västra Nyland

Published: 22/09/2023

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Rapeli, L. (2023). Högerideologi utan stöd för högerpolitik. *Västra Nyland*, 18.
<https://www.vastranyland.fi/artikel/b1dabb43-fc67-59d1-b7a0-13975efe8f3a>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Högerideologi utan stöd för högerpolitik

En av de vanligaste frågorna som ställs i nationella enkätundersökningar angående människors politiska åsikter är var man placerar sig själv på en vänster-höger skala från noll till tio. Trots många brister, fungerar frågan bra som en allmän indikator för var folk befinner sig på den ideologiska kartan, speciellt gällande nationalekonomin.

Vänster-höger dimensionen är tillräckligt bekant för de flesta, så att de kan ge ett meningsfullt svar på frågan. Oftast associeras vänstern med större offentliga utgifter och tjänster samt stöd för de lägre och medelinkomstklassernas intressen. På samma sätt förknippas högern med en mindre offentlig sektor och politik som gynnar de högre inkomstklasserna.

Den finländska väljarkåren som helhet placerar sig lite högerut från mittpunkten på denna skala. Tendensen har blivit tydligare under de senaste åren. Detta syntes i det senaste riksdagsvalet, som resulterade i en högerregering. Det tyder på att väljarna fick vad de beställde.

Men situationen ser annorlunda ut när man tittar på människors politiska preferenser utgående från konkreta sakfrågor. En stor majoritet anser till exempel inte att löner och allmänna arbetsavtalsvillkor borde förhandlas lokalt, utan fackföreningar. På samma sätt anser en betydande majoritet inte heller att offentlig service borde skäras ner för att balansera statsbudgeten eller att tiden för den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen borde förkortas.

I alla dessa sakfrågor har en majoritet från samma väljarkår, som påstår sig befinna i den politiska högern, vara av annan åsikt än högerns politiska agenda. Man vill gärna placera sig själv i den politiska högern, men inte nödvändigtvis stöda den politik som högern driver. Varför?

Enligt min köksp psykologiska förklaring, handlar det om vårt behov att visa för andra och för oss själva att vi minsann klarar oss på egen flitighet utan statens hjälp. Den politiska högerns etos om hur samhället inte ska stöda de lata, som lever på sociala bidrag, passar ihop med vår lutherska arbetsmoral och plikt känsla. Vänsterns retorik om solidaritet går dessutom dåligt ihop med dagens individualistiska melodi, som betonar personlig framgång.

Det är mot den här bakgrunden, som jag tror att många vill se sig själva som anhängare av den politiska högern. Vem skulle inte hellre vara en självförsörjande och flitig medborgare, än en latmask som medger att hen kanske kommer att behöva samhällets hjälp för att klara av vardagen?

Det sägs ibland att den politiska högern är överrepresenterad i det demokratiska beslutsfattandet, för att de vet hur man vinner röster. De säljer en produkt som många vill köpa – framgång och duktighet – medan vänsterns budskap inte är det vi vill höra, även om många antagligen borde. Högern tilltalar våra känslor, vänstern förnuftet och i politiken vinner ofta det förstnämnda. Får se hurdana känslor det blir hos en del väljare under de kommande månaderna, då högerregeringen börjar verkställa sitt program.

Forskningschef vid Åbo Akademi